

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
 Brașov, piața mare Nr. 30.
 Scrisorile nefermite nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.
 INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 în Viena: M. Duka, Hansrich Schalek, Rudolf Horek, A. Oppelitz Nachfolger; Anton Oppelitz, J. Danzator, în Budapesta: A. V. Goldberger; Ekstein Bernat; în București: Agenca Havas; Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karoigis & Leebmann.
 Prețul inserțiilor: o seriă garmond pe o coloană 6 cr. și 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
 Recitanțe pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L N

„Gazeta” iese în săptămână.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 5 franci.
 Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 90 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. Un exemplar 6 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 1.

Brașov, Mărcuri 1 (13) Ianuarie

1897.

Din cauza sfintei sărbători diarul nu va apăre până Joi seara.

La anul nou.

Brașov, 31 Decembrie v.

Încă câte-va césuri și bătrânul Cronos își va întorce din nou clepsydru sêu, ca să lașe a se scurge un nou an în noianul vecinicieii.

Ce fel de an va fi acesta, care vine?... Fi-va el un an priincios, plin de noroc pentru indiviđi și pentru popóre, sêu unul din aceia, pe cari istoria îi încadréză în margini mohorite?... Cine pôte sci?... Care dintre muritorii pôte pètrunde în tainele viitorului?

Oricum este merit să fiă însê anul, ce ne bate la ușă, un lucru este sigur: Și el, ca și toți frații săi de mai înainte, va fi un an de luptă. Luptă din partea indiviđilor, luptă din partea popórelor pentru esistența lor, pentru viitorul lor, — căci viața e luptă.

Va đice cine-va, că în urma progreselor făcute de omenime, contrastele dintre ómenii s'au mai aplinat, buna-înțelegere a progresat, civilizațiunea și cu ea umanitatea și-au estins aripile lor ocrotitoare asupra unei părți însemnate din suprafața globului pământesc, și astfel lupta pentru esistență nu mai are asprimea de mai înainte, ci dimpotrivă frățietatea și ajutorarea reciprocă apropie pe ómenii din ce în ce în mai mult între olaltă.

Da, așa este în aparință; în fond însă lucrurile nu sunt nici de cum așa de trandafirii, după cum s'ar părê. — Forma luptei, tactica, am puté đice, s'a schimbat; lupta este aceeași.

Ce e drept, astăđi nobilul nu mai pôte dispune după placul sêu de averea și viața țeranilor de pe moșia sa; creditorul nu mai pôte vinde ca rob pe datornicul sêu; împriincinatul nu mai este pedepsit fără

nici o judecată, — dèră pentru aceea țeranul sêrac este tî sluga proprietarului bogat; datoricul lip-sit, fără să fiă vëndut, estetot rob al cămătarului cu punga pñă; împriincinatul este judecat dpă tóte formele legii moderne, dèr de câte ori nu este condamnat și pedepsit fără de nici o vină?

Libertatea, egalitatea și frățietatea, aceste mărețe prinipi, proclamate la pragul véculu în care trăim, aveau să fie stelele conductóre ale civilizațiunei moderne, și genere se și susține, că a fi tene-lile societății actuale; đr cu óte acestea ce vedem?... Popóre înregi asuprite de altele într'un mod mai mult sêu mai puțin rafinat, clse întregi sociale stăpánite și speulate de câți-va capitaliști, o lume întregă muncind din rêsputeri și vèrsând sudor de sânge, ca să susțină quintesența societății moderne, dowa cea mai elocuentă a frățietății așa de mult trâmbitate: *uriasele anate* ale țerilor și popórelor așa ise civilisate.

Luptă, luptă vehementă între indiviđi, luptă vehement între popóre, étă adevèrata realitate a vieții! Așa a fost de când lumea, așa e acum și așa va fi, pânăcând va mai esista deosebire între mare și mic, între tare și slab, — a un cuvânt până când vor esista p lumea această făpturi din carne și óse, cu dorințe, aspirațiuni și pasiuni — Acesta este legea nestrămutată a omenimei; așa a fost și așa va rênâné, cu tóte ni-suințele și încercările filantropilor și idealistilor, cu tóte progresele morale, ce se susține, că le face omenimea necontentit

Indiviđii și popórele pregătite pentru această luptă, și anume — cu deosebire vorbind despre popóre — pregătite nu atâta cu puscă și tunuri, cât mai cu sêmă și diferite virtuți trucesci și sufletesci, vor eși biruitoare; dimpotrivă acelea, care

nu posed destulă vênjoșie, vor trebui să pèră mai curènd sêu mai târđiu.

Lupta va fi așa-dèră devisa anului, în care suntem gata a intra, și acesta cu deosebire în ceea-ce ne privesce pe noi Români, a căror istorie nu este alt-ceva, decât povestirea unei lupte din cele mai grele.

Lupta îndelungată de XVIII vé-uri, pe care au purtat-o moșii și strămoșii noștri pentru susținerea individualității naționale a poporului nostru — această parte a Europei, în care l'a aședat divul Traian, avem să o continuăm noi, generația de astăđi. Lupta acesta nu este adă mai puțin crâncenă ca în trecut, deși ne aflăm în secolul XIX, poreclit secolul luminilor și al egalității popórelor. Și noi, în tocmai ca strămoșii noștri, trebuie să trăim, ținènd cu o mână cornele plugului, érá în cealaltă avènd pururea sabia, ca astfel dușmanul să nu pótă străbate în cetățuia noastră națională. Și lupta acesta este cu atât mai grea astăđi și pretinde delanoi o energie și o istețime cu atât mai mare, cu cât mijlocele adversarilor noștri s'au rafinat, cu cât cursele lor s'au înmulțit, așa încât trebuie să fim cu cea mai mare bă-gare de sêmă, ca să nu cădem în ele.

Dèr D-đeu a înzestrat pe poporul nostru cu multe însușiri bune trucesci și sufletesci, i-a dat o putere de viață, de care puține alte nêmurii mai pot da dovadă, și numai acestei împrejurări avem a-i mulțami, că mai putem trăi încă și astăđi ca popor între celelalte popóre.

Convingerea această ne dá o putere morală deosebită în lupta grea, pe care avem a o purta; dèr ea nu ajunge, ca să putem eși biruitori.

„Ajută-te, și D-đeu te va ajuta!” În lupta pentru esistența noastră națională trebuie să întrebuițăm tóte puterile, de care dispunem, căci dela energia, pe care o vom desvolta, de-

pinde totul. Numai prin noi înși-ne ne putem mântui.

Acésta trebuie să o scie tot Românul, dela Vlădică până la opinoă, și fiă-care să-și facă datoria sa în sfera chiămării sale. Numai astfel lupta noastră va fi încununată cu succes, numai astfel cetățuia noastră strămoșescă va puté fi salvată.

Pentru ca însê o fortărăță să se pótă apèra, nu este de ajuns, ca ostașii aflători într'ênsa să fiă viteji și fiăcare în deosebi să se lupte voiculesce. Dècă apèrarea nu va fi condusă după un plan unitar și bine chibzuit, dècă luptătorii vor purcede fiă-care după capul sêu, fără a conduce și fără înțelegere reciprocă, tóte sforțările vor fi zadarnice. Cetatea trebuie să cadă.

Numai lucrând în unire deplină și cu încredere frățescă unii față de alții, putem spera, că vom respinge cu succes asalturile vehemente, ce se fac de o vreme încóce đi de đi împotriva redutei naționalității noastre.

Și astăđi, când pășim într'un nou an de luptă, nu avem altă dorință mai ferbinte decât să vedem din nou închegându-se șirurile óstei noastre destrămate de un timp încóce, ca astfel cu tóte puterile, de care sunt capabile brațele noastre, și în deplină înțelegere, să dăm piept cu succes cu orice dușman.

Așa-dèră luptă cu energie și cu deplină încredere între frați!

Numai astfel va avé națiunea noastră un an nou fericit, un viitor fericit!

CRONICA POLITICĂ.

— 31 Decembrie.

Deputatul bucovinean Dr. I. Turcan, în ședința din 5 Ianuarie n. 1897 a camerei imperiale din Viena, a rostit o vorbire importantă și vehementă despre afacerile școlare din Bucovina. Trei punote prinoipale au format tema vorbirii d-lui deputat:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Călindarele noastre.

Suntem la începutul unui an nou.

Fiă-care om cunosçtor de carte, care nu voiesce să-și facă „din oap călindar” în decursul anului, își procură, dècă nu și-a și procurat până acum, una din acele cărți sêu cărțicele tipărite cu negru și ou roșu, în care pôte găsi sărbătorile de peste an, întunesimile de sóre și de lună, genealogia domnitorilor, tîrgurile etc. și pe lângă aceea câte-va foi cu material amuzant și instructiv, — nisece pascălii moderne, impregnate cu almanachuri literare-sciintifice-umoristice, mai mult sêu mai puțin reușite.

Este prin urmare pentru fiă-cine o cestiune de óre-care însemnătate: ce fel de tovarăș, ce fel de consilier să-și ia pe timp de 365 sêu 366 zile?... Intrebarea această este de mai mare importanță pentru aceia, pe cari nu-i prea imbulzesc nici parelele, nici cărțile, și cari, în urma ocupațiunei lor și a pozițiunei lor sociale, nu au pretensiuni bibliografice toomai mari.

Dèr cestiunea călindarelor nu are însemnătate numai pentru particulari, ci ea are o importanță generală, dècă-çe pentru o mare parte din popor călindarele sunt aprópe singurele cărți de cestiire, aprópe singurele izvoare de învățatură și petrecere, — și e natural, că după-cum e hrana spiritală, așa se vor desvolta și puterile sufletesci ale poporului, așa se vor plămădi caracterele, așa se vor propaga însușirile bune sêu rele. „Omul cât trăiesce, tot învață, și tot móre ne-nvêștat”, đice proverbul. Și așa este: Educațiunea omului se începe în casa părintescă și în șoolă, și se ootinuă în viața de tóte zilele, unde se desvêrșesce prin contactul cu lumea, prin participarea la viața publică, prin cetirea diarelor și a cărților, între cari, pentru mulțime, călindarele ocupă un loc de frunte.

Prin urmare nu e lucru indiferent, ce călindare se pun la dispozițiunea unui popor, și óred, că nu va fi de prisos, dècă vom cerceta în deosebi călindarele apărute la noi Români din Ardeal și din Țera un-gurească pentru anul, în care am intrat.

Am înainte mea 11 călindare, tóte

date la lumină aici la noi, la Români din Dacia superioară, după espresiunea ceva oam antică a fericitului Al. Papiu-Iliarianu.

Voiú lua rënd pe rënd aceste călindare și voiú scria pe scurt cuprinsul lor.

Incep cu Nestorul călindarelor noastre: „Călindariu pe anul dela Christos 1897, care este de 365 și se cuprinde din 365 de zile, întocmiț pe gradurile și clima marelui principat al Ardealului și a altor țeri învecinate”. Acest venerabil moșnég, care mai înainte era dat la lumină de firma Closius, acum ese în editura lui W. Krafft din Sibiu și pörtă în sine nu mai puțin de 6V, i. e. o sută și cincipian „Mars-venerabilă etate!... Moș 119), pe când în vestimentul cel vechi „arseillaia” este tru aceea s'a modernis Lisle... Dècât, Astfel sub rubrica prelucrare de un cuprinde tractatul: „pagina mai înainte ten al plugarului și un medio discuta „Ceva despre napii d'ă despre nevral-brios „De petrecere” hólă modernă”. (din Istoria suferinții de di a voit să „Pățania beivului” (din „neurastemie, țeră” de A. Vlahuța, — adevèr este lgia sêu du-ot alt-ceva.

piese de autori, cari stau departe de lumea potcovelor, — precum și câte-va poscii și anecdote. Un anaonism pentru un călindar atât de venerabil, care după cum imi închipuiesc, este cetit mai cu sêmă de câte un bătrân sêu bătrână, înțeleg) înoc nu s'au deprins destul de bine cu „slovele cele noue”, sunt cele trei anecdote ilustrate (Rea conștiință, Lege naturală și Coconul Pănuț și mésarul Flutur) cu nisece chipuri cu totul tot străine pentru poporul nostru, precum și anunțurile inevitabilului L. Vértes (Alifie pentru obraz, mijloc sicilian pentru pèr, alifie pentru barbă etc. etc., de care bătrânii noștri, cel puțin mai de mult, nu aveau nici o trebuință*). Mult haz mi-a

sibian *) Nu sciu de ce valóre sunt dofto farmaciei „La Vultur” din Lugos, p' Arad, anul alte doftorii. ce le vedem anuși literile acestor foile noastre, đer atât sciu, că turor publicațiune, d. e. la Germani, foile serió archidieceșană idă „Die Gartenlaube”, inai turor cerințelor țga anunțuri despre aseme calindarul arădan orale”, intrăbă pe vre-un rólós priviindiciu. fôrte primitiv.

(Va urma.)

grabnică înființare a școlii superioare de fete în Cernăuț; defectele în inspecția școlară, al cărei șef Dr. Tumlitz, necunoscând oa inspector de școle al țării cele două limbi: română și rutenă, să fiă imediat rechemat dela postul cel ocupă în Bucovina, și în locul lui să fiă numit un om apt și cunoscător de limbile țării; apoi nefasta stare de lucruri la școala specială de lemnărit din Câmpulung, unde prin depărtarea de acolo a prof. Pișlea, postul de învăț. de sculptor și arh. e în vacanță. D-l deputat cere întregirea neamănată a acestui post. În decursul vorbirii sale d-l deputat a fost foarte des întrerupt de presidentul camerei și de observările deputatului Tittinger.

In cercurile politice maghiare n'a prea făcut bună impresiune știrile, că fostul ministru de externe contele Kalnoki este desemnat a fi ambasador austro-ungar în Londra. Diarul „B. H.“, încălecană armăsarul șovinist, face următoarele observații fudule: „Dacă ministrul-președinte Banffy“, dăce, „a avut vr'un succes apoi, acesta a fost de sigur învingerea ce a raportat-o asupra ministrului de externe contele Kalnoki, care a fost tras la îndoială ingerința legală a guvernului unguresc în afacerile esteriore ale monarhiei. Este deci o datorie a lui Banffy de-a influența în direcțiunea, ca în reprezentanța esteriore a monarhiei să nu prindă putere nisele elemente, care cum s'a vădit n'au nict o înțelegere pentru institutiunile constituționale maghiare. Ar mai merge, când Kalnoky ar fi chemat să reprezente monarhia în Darmstadt sau în Kopenhaga. Sunt însă posturi diplomatice ca cel din Londra, care recer, ca candidații să posedă o măsură oarecare de încredere. Ne aducem aminte de o observare, ce o făcu Kalnoky pe timpul când se afla deputațiunea Românilor în Viena cu Memorandul, pe care voiau să-l predea monarhului în persoană: „In cele din urmă“ — dăce Escoleanța Sa — „Valahii au dreptate“. Cum ar putea deci cineva, care are astfel de idei despre raporturile unguresci, să reprezente de pildă față cu astfel de nisuițe interesele Ungariei?... Folia ungurescă termină prin a arăta, că nu ar fi admisibil ca Banffy să tolereze ca prin înouătură să între erăși în mâinile lui Kalnoky o parte însemnată a sferei de putere esteriore. Ni-se pare numai, că șovinistii sumești așteptă dela Banffy și lucruri, ce trec peste puterile lui.

In Italia ceea ce preocupă mai mult pe cetățeni este în timpul de față intrăbarea, că oare ce sumă va trebui să plătească guvernul italian ca despăgubire de război regelui Menelik? În tratatul de pace, pe care regele Umberto l'a trimis în scris cu câte-va zile înainte lui Menelik nu este stabilită suma de despăgubire, ci regele

dăce numai, că stabilirea stăruie să se lase la simțul de dreptate al guvernului italian. „Tribuna“ din Roma scrisese, că Italia va avea să plătească zece milioane de lire Abisiniilor. Știrile acestea a produs mare nelinișce în poporul italian. „Itajie“ spune, ce-i drept, că suma de despăgubire nict pe departe nu va putea să fiă așa de mare; dăr asigurarea acestei foi nu pot liniști spiritele, mai ales fiind-că însuși acest diar dăce, că „noblesse oblige“, cu alte cuvinte, că autoritatea guvernului italian preinde, să nu fiă sgârbit la stabilirea sume de despăgubire.

Sârbii nu prea par a fi încântați de noul ministeriu Simici, seu cel puțin nu cred în durata lui. Noul cabinet avea să fiă un ministeriu de coalițiune, compus din toate trei partidele sârbesci. N'a succed însă această coalițiune din cauza progresiștilor. Rămân dăr reprezentați în noul ministeriu numai liberalii și radicalii. Cum sunt aceste două partide reprezentate în ministeriu? Doka Simici a fost odată liberal, dăr 16 ani el a trăit înafară de Serbia. Generalul Miskovic e liberal, dăr o soldat el e dator să implinescă înainte de toate voința regelui, ér Clerici nu este, oât un liberal disident. Dăr nict pe partea radicală nu pôte fi mulțumită de modul, cum e reprezentată în cabinet. Acolo sunt așa numiții radicali ai Curții, care însă nu sunt adevăratele expresiune a partidei, căci adevărată direcțiune în partida radicală o reprezintă Pasici. Din toate acestea se conchide, că viața ministeriului Simici va fi scurtă.

In cestiunea liturgiei unguresci.

De când a fost răsoandită prin diare știrile, că Curia papală a refuzat de-a admite introducerea limbii maghiare ca limbă liturgică în bisericile greco-catolice, foile unguresci au eșit din sărite. Număr de număr publică articuli în cauza această, injurând când pe unul când pe altul, când pe guvern pentru-că nu știe să stărească „respectul“ celor dela Roma, când pe cei dela Roma pentru-că nu vor să se supună capriciilor celor cu maghiarisarea pe căciulă. Nu rămâne scutit de aceste injurături nict bietul Strossmayer dela Diskovar, despre care presupun, că prin influința, de care el se bucură la Roma, ar fi contribuit în cauză.

Dintre toate însă mai caracteristic este, că furia se varsă și asupra Românilor, mai ales a Românilor din diecesa greco-catolică a Oradiei mari, cărora li-se ia în nume de rău, că se bucură de acest nesucces al maghiarisatorilor.

Prin faptul acesta Ungurii se dau ei înșiși de gol. Acest fapt este o dovadă, că maghiarisatorii nu au în vedere numai pe renegații ruteni dela Dorogh, ci întreaga biserică greco-catolică a Românilor. In

imul loc erau luați la ochi Românii greco-catolici din diecesa Oradiei mari, despre cari, ca mai apropiați, sperau să fiă odintăiu, cari să se asimileze în privința acta celor dela Dorogh. De aci apoi molipsa se va continua mai departe, până că la urmă întreaga biserică greco-catolică va fi cucerită pentru maghiarism.

Călânziți de asemeni iluzii prâte și cutete, nu e nict o mirare, decât șovinistii maghiari au rămas foarte opăriți în fața moratei deciziunii a Congregațiunii papale și caută să se răbune prin injurături și amenințări.

Amenințată adevă, că greco-catolicii din Dugh se vor rupe de Roma și se vor scoați în biserică de sine stătătoare. Fărte le răspunde la această amenințare foia calică „Alkotmány“, avertisându-i să nu uble cu minciuni, căci „Maghiarii greco-catolici“, — cum porecleso foile șoviniste p Rutenii renegați din Dorogh — nu există 300,000, ci, după însă-și declarațiunea din cameră a ministrului-președinte actual, numai 300,000, ér aceștia nu pot să se constue în biserică de sine stătătoare, cu alt mai puțin n'au dreptul de-a vorbi în numele greco-catolicilor, cari nu identifice nict-decum cu dorințele renegeților din Hajdu-Dorogh.

Nu mai sci ce să dăce și cum să caracterizezi absurditățile și neconsecvențele, în ori înôți căta șovinistilor mari și micilor cu neocotitele planuri și poște de maghiarisare

!ai anul, când între Armenii din Ardea se pornise o mișcare pentru înființare, unei episcopii naționale armenesci, ile unguresci începuseră să țipe. Aducea fel și fel de argumente pentru a proba, că pretensiunea Armenilor ar fi absurdă, nepatriotică și nerealisabilă etc. Acum, când renegații dela Dorogh vor să facă același lucru, tot foile unguresci sunt, cari strigă în gura mare, că cererea lor e cât se pôte ie justă, corectă și patriotică.

Va să încă același lucru, care pentru unii este absurd, nepatriotic și nerealisabil, pentru alții este just, corect și patriotic!

Acăsta e ogică eșită din cap de „patriot“!

Ar fi fărte trist, decât după atâtea probe de perfidie, s'ar mai putea întâmpla, ca glasurile acestor șovinisti să mai găsească răsunetul dorit.

ȘCIRILE ȚILEI.

— 31 Decembrie.

Darul de Crăciun al episcopului Pavel.

Sub acest titlu aduce „Familia“ dela Oradea mare următoarea știre, menită a storce recunoștința tuturor Românilor de bine față cu I. P. S. S. generosul episcop Mihail Pavel dela Oradea-mare: „Suntem fericiți“, dăce „Familia“, „a aduce în cunoștința de obște un fapt, care va umple de

bucurie toate inimile românesco. Afăm, că Exco. Sa episcopul Mihail Pavel a depus în săptămâna trecută la mâinile capitolului gr. cat. din Oradea-mare o sută de mii de florini, ca adaus la fondul Pavelian, menit pentru scopurile culturale ale diecesei gr. cat. române de Oradea-mare, care astfel a atins suma de șese sute de mii de florini. Suta de mii, depusă acoua, după-cum ni-se spune, este destinată pentru asigurarea internatului și a școlii române de fete din Beiuș, fondate tot de Ex. Sa. Faptul acesta este atât de strălucit, încât ori-ce cuvinte de apretiare și de admirațiune sunt palide. Neintrecontul binefăcător, care de mult și-a făcut un nume nemuritor în istoria culturală a Românilor din Ungaria, de astădată s'a întrecut pe sine însuși. Atotputernicul Dumnezeu să-i lungescă firul vieții în sănătate deplină, ca să se pôte bucura ani îndelunghi de fructele binefăcărilor sale incomparabile!“

Serbarea Anului nou în Bucuresci.

„Monitorul Oficial“ publică următorul program al serbării Anului nou: M. S. Regele, însoțit de Principele Ferdinand, Moștenitorul presumpțiv, și încungiurat de Casa Sa militară, asistă la oficiul divin ce se va celebra în Sânta Mitropolie la 10½ ore dim. față fiind ministri, președinții și membrii Adunărilor legiuitoare, înaltele curți de casație și de compturi, curțile și tribunalele, primarul cu consiliul comunal, oficerii generali și superiori, cari nu vor fi sub arme, camera de comerț și funcționarii superiori ai Statului. Trăsura Regelui va fi escortată de un escadron de cavalerie. După serviciul divin, Regele trece în revistă garda de onore înșirată în curtea s-tei Mitropolii, și merge în apartamentele Mitropolitului Primat, unde primesce felicitările înaltului cler și ale persoanelor prezente.

Archiducele Rainer și-a serbat erii a 70-a aniversare a născerii sale.

I s'au făcut în presă ovațiuni număröse. Academia de științe și însemnate corporațiuni din Viena i-au predat adrese pompoșe prin deputațiuni. Archiducele este comandantul suprem al armatei teritoriale din Austria. A fost deci în deosebi feliicitat de ministrul apărării țării.

Amuțită în școlă.

Un oas rar și ciudat s'a întâmplat zilele trecute în școala civilă de fete din Glogau. Se vestesce adevă, că în decursul prelegerei o față și-a perdut graiul. Biata față a adus la cunoștința profesorului său nenorocirea ce a ajuns-o, scriind pe tablă, că nu pôte vorbi și rugându'l tot-odată să o trimită acasă. Fiind apoi vizitată de medic s'a constatat, că amuțela i-a provenit din nervositate și anemie în grad mare. Medicii au început a o electrisa și după trei zile și-a redobândit graiul.

făcut, când am vădit anunțat cu litere civile (semi-civile): Anker Gteinsakcken. Adevărat, țeran român cu oîdrești și cu opinio, și în osp ou șapcă nemțescă!

Afară de călindarul „cu potcoave“, editura lui W. Krafft din Sibiu mai scoțe încă alte trei călindare, care toate anul acesta se disting prin frumösele lor cuvete (pagini dinafară) colorate. Aceste trei călindare sunt: „Amicul poporului“, „Calendarul Sătenuiului“ și „Posnașul“, călindar umoristic.

„Amicul poporului“, redigiat la început de reșosatul Visarion Roman și mai târziu, pare-mi-se, de d-nii Ier. Barițiu și N. Petra-Petrescu, de present este întocmit de părintele Gr. Sima al lui Ión. Materialul cuprins în „partea literară“ a lui an este: „Hagi Tudose“ de Barrescu (Dela Vrancea); „Notiți“ de țării române“ de V. A. Ure

ni; altfel dimpotrivă, ce p... și la... ind

rocul și mintea“, snová de Gr. Sima; „Das-căli“, un fel de satiră de Moduș, (care, după a mea părere, mai bine s'ar fi potrivit în „Posnașul“); „Lucrarea pământului“, după Al. Vrányi; „Medicină populară“ după dr. C. D. Severeanu (Niseo sfaturile medicale, care numai poporale nu sunt; așa d. e. expresiunea „corpi străini“, în loc de „corpuri străine“, seu pasajul: „Dacă vesticătorea este cauza, se va presăra cu praf de camphor, ér de l'êut se vor da tisane emoliente și cataplasme pe partea inferioară a ventrei“); „Vorbe“ (un fel de „șoapăr“ de spiriu“, cum ar fi dicit ră-

esii și anecdote. O înfați... călindarului acestuia — ajustare în hârtie și... și toate de actua... din Sinaia, 3 odăi... resci, Archiducele Ca... din cetății și... din Alba-Iulia, Podul dela Cernavoda, Fritjof... W. Röntgen și invenți... te aceste ilustrațiuni sunt... cările necesare. — In ge-

nere însă asemănând materialul cuprins în anii din armă ai „Amicului poporului“ cu materialul din anii mai vechi, nu soui dăv, mai curând mi-se pare, că observ un regres, decât un progres. Acăsta o dăce numai după impresiunile ce mi-au rămas din copilărie, când aparițiunea unui an nou din acest călindar era pentru mine eveniment.

„Calendarul Sătenuiului“ (călindar nou) este un estras săracuț din „Amicul poporului“. Afară de partea obicnuită calendaristică, el nu cuprinde altceva, decât snová „Norocul și mintea“, „Vorbele“ de Gr. Sima al lui Ión, „Podul peste Dunăre“ și două-trei poesii și anecdote, mai toate cuprinse și în „Amicul poporului“. Nu e vorba, călindarul acesta e fărte ieftin, dăr totuși cuverta cea frumösă pare-că te face să aștepti un cuprins ceva mai de Dómne-ajută.

„Posnașul“, călindar de vreme lungă, ce uritul îl alungă“, se află acum în anul II al existenței sale. El este alcătuit cu destul umor, cuprinđend diferite anecdote și apropouri în prosă și versuri, ca bună-óră călindarul fôiei „Fliegende Bätter“ din

München. Anecdotele sunt parte originale, parte prelucrate seu reproduce; multe din ele sunt însoțite cu ilustrațiuni, după-cum se vede, reproduce din foi umoristice străine.

Trec acum la călindarele cu caracter bisericesc.

Deși soui, că fetelor bisericesci li-se dă totdeuna întâietate, totuși am fost silit de astă-dată să calc acest vechi obicei, de ore-ce n'am putut trece cu vederea bătrânețea, și ocupându-mă cu bătrânul îngrijit de librăria Krafft, a trebuit să traitez și despre frații mai tineri, răsăriți din aceeași săsăsoă editură.

Dintre călindarele eclesiastice am la îndemână numai două: pe cel archidiece-san din Sibiu și pe cel tipărit în tipografia diecesană a Aradului. Aud, că afară de aceste „prea cuvioșe“ călindare, mai e încă două de aceeași tagmă, și anume unul la Caransebeș și altul la Blaș, dăr de acestea n'am avut norocirea a da aici în orașul Coronei. Mă voiți ocupa așa-dără numai cu cel dela Sibiu, care acum se află în anul 46 al existenței sale, și cu cel dela Arad, care este un junișan numai de 18

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.
se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Tabloul biografic al Impăratului. Din incidentul jubileului de 50 de ani de domnie a Majestății Sale Impăratului-Rege Francisc Iosif I, care se va serba în anul 1898, Vieneseii vor pregăti un tablou istoric la propunerea profesorului de pictură Fleischer. Sugetul tabloului îl vor forma momentele principale din viața și domnia Impăratului și Regelui. Dintre evenimentele din Ungaria va fi reprezentată încoronarea Majestății Sale ca Rege al Ungariei.

Logodnă. Din Brăila ni-se anunță logodna d-lui Gheorghe I. Manole, comerciant, unul din harnicii noștri tineri dela Săcele trecut în România, cu d-ra Zoe I. Dinu. — Adresăm tinerei părechii felicitările noastre cele mai sincere.

Societatea filarmonică din loc își va ține proba Vineri seara la 8 ore, la restaurațiunea Fleischer.

Inundațiunile în Spania. Guadalquivirul a crescut 9 metri peste suprafața sa normală și a inundat străzile și aleiurile din Sevilla. Autoritățile, ca și privații, impart poporațiunii sêrance ajutoare. Comunicațiunea pe calea ferată cu Madridul este întreruptă. Din totă țera se anunță, că riuurile au crescut grozav și că au întrerupt toate comunicațiunile.

Foc. Astăzi pe la orele 12½ a luat foc șura, economului Ioan Oprea din Brașovul vechiu. Focul a fost stîns cu mare greutate.

Concert la „Pomul verde“. Măneșeră, Mercuri, în seara de anul nou, va concerta capela lui Costi Gălușcă la otelul „Pomul verde“. Intrarea liberă.

Sciri mărunte din România. Proiectul de lege privitor la repausul de Duminecă va fi modificat, cu consimțământul guvernului ast-fel: In comunele rurale repausul dominical va fi până la orele 12 la amădi, ér la comunele urbane dela orele 12 la amădi înainte până Luni dimineața.

— Palatul din Iași al Altețelor Lor Regale principele Ferdinand și principesa Maria va fi terminat la primăvară.

— D-l V. D. Vasiliu a obținut avantegeile legii pentru încurajarea industriei naționale, pentru o fabrică de zahar pe moșia Hancoa, comuna Brehuesol din județul Botoșani.

— După un raport al consulului român din Odessa, rezultă, că în anul 1895 s'a exportat prin acel port: 4,828 boi și vaci pentru o valoare de 290 mii ruble și 41 mii 851 oi pentru o valoare de 167004 ruble.

— Ministerul domeniilor a primit până acum 54 cereri de explorări de mine. Cele mai multe cereri sunt venite dela proprietarii din țera. Vr'o de ce cereri sunt venite din Anglita, Franca, Olanda și Germania pentru explorări de mine de cupru, de cărbuni de piatră și de petrol.

Inovațiune practică în felicitările de Anul nou.

Nu suntem dintre aceia, cari ar voi să se ștergă toate obiceiurile, după cum există adî un curent modern; dér noi nu suntem pentru susținerea unor obiceiuri, ce ușor se pot înlocui cu altele mai nemerite și mai practice. Așa poate fi numărat între acestea și obiceiul, de-a se felicita de Anul nou prin telegrame, scrisori, cărți de vizită etc.

Cea mai puțină cheltușă și cel mai puțin lucru își dau fără îndoeală felicitările prin cărți de vizită. Cu toate acestea sunt casuri, că și acest obicei poate să devină costisitor. Așa, de exemplu, cei ce au multe conexiuni, mai ales comerciale, vor trebui să cheltușcă o sumușă nu cu totul neînsemnată. Acosta o simt cu deosebire comercianții dela noi, cari au legături mai estinse cu România.

Las' că taxa de carta de vizită trimisă în România e aici de 3 cr., dér în schimbul cărților de vizită trimise în România mai există și alt inconvenient. De acolo adevă vin foarte adese-ori bilete de felicitări, cari nu sunt de ajuns francate (1½ ori 3 bani în loc de 5 bani.) In acest cas, restul portului nefrancat avem să-l plătim noi aici în duplu. Dacă se mai întâmplă apoi — și acosta se întâmplă foarte des — ca pe cartea de vizită să fiă scrisă, fiă și numai 2—3 litere, atunci mai avem să plătim și amendă. Un bilet de felicitare sosit la noi ne costă astfel câte 2—3—5, ba chiar și 8 cr. In Brașov, de exemplu, sunt destule familii românești, pe cart le costă câte 2—3, ba chiar și 5 fl. aceste felicitări.

Trebue să numim deci foarte practicoă inițiativa unui considerabil număr de cetă-

tenî români din Focșani, din partea cărora vedem publicată în „Voința Putnei“ următoarea felicitare:

„Subsemnații felicită prin publicitate pentru anul nou 1897 pe toți prietenii și cunoscuții lor, luând tot-odată hotărîrea, ca cheltușă, ce s'ar fi ocașionat cu cărțile de vizită, să fiă oferită „Societății pentru ajutorul elevilor sêraci din județul Putna“.

Urměză sub acosta felicitare subscrierile, în număr de vre-o 80. Suma economisită cu cărțile de vizită, cu plicurile, cu timbrele postale, cu timpul ce-ar fi trebuit pierdut, eventual și cu telegramele, a fost oferită din partea felicitatorilor sus citatei societăți. Acosta sumă face 317 lei.

Etă o inițiativă până acum poate necunoscută la noi Români. Felicităm pe inițiatorii acestei inovațiuni practice în felicitările de Anul nou.

Mulțumită publică.

Subserisul în numele comitetului parohial dela biserica gr. or. sf. Treimi, pe Tocile, în Brașov, vin și pe acosta cale a exprima cele mai sincere mulțumite d-lui *Ion N. Bidu*, comerciant în loc, care condus de nobilul său simțământ de îndurare cătră cei lipsiți, a dăruit de sf. sêrbători ale născerii Domnului la 21 de scolari câte-o păreche de cisme, o funelă și un colac. Ajute Dumneșea, ca asemenea fapte nobile de caritate cătră cei lipsiți să găsescă mulți imitatori în mijlocul nostru!

Brașov, 31 Decembrie v. 1896.

In numele comitetului parohial al bisericii sf. Treimi-Tocile

Ion Suciu,
inv. și actuar comit.

Varietate.

Țiua de anul nou acum și odinoră.

De ar învia cineva dintre cei cari au trăit în evul mediu, de sigur s'ar mira mult, vâdându-ne pe noi în țiua de anul nou, că ne gratulăm unul altuia: „Țiua de adî la mulți ani!“

Nici Românii și nici Grecii n'au cunoscut alt an nou, decât țiua aceea de tîmnă, când noștea cu țiua suat egale.

Țiua de 25 Decembrie, țiua născerii Domnului, a fost serbată de împărații germani ca țiua de anul nou până la jumătatea a doua a vîcului XVI și numai la începutul vîcului al XVII țiua de anul nou a fost 1 Ianuarie.

In Franca până la 1556, anul se începea la sêrbătorile Pascilor, în Anglia însă până în 1752, anul s'a început din Martie 26.

Incă nici astăzi anul nu se începe pretutindenea o 1 Ianuarie. Copții din Egipt serbeză începutul anului la 1 August, Nestorianii și Jacobiti numără anii după calendarul Julian din 1 Octomvre.

Cu atât mai vechiă este originea însemnătății țilei de anul nou. Deja în epoca vechiă țiua de anul nou a fost sêrbătorită.

Jidovii — cari au luat de basă la

numărarea anilor țiua când e lună nouă — au serbat anul nou în 1 Tisri, țiua judecării Domnului și a născerii lui. Ei anunțau apropierea acestei țile prin sunetul trompetelor și al bucinelor, și de aci se numea sêrbătorea trompetelor, seu mai bine, Sabatul trompetelor.

Persii încă țineau de sêrbătorea *nemraz*, seu țiua de anul nou și în țiua acosta își dăruiau unul altuia ouș.

Românii serbau pe Ianus ca ți de anul nou și cu mare plăcere își implineau lucrurile lor în acea ți, pe care o și numeau ei *dies fastis*.

La Romani deja era în us ca în țiua de anul nou magistrații să-și gratuleze unul altuia, acosta datină însă, până la noi s'a perdut.

Datina de a se face prezente cu ocașiunea țilei de anul nou își are originea tot dela Romani. La început se făceau daruri de anul nou pîme, curmale și smochine aurite, mai târziu bogății își făceau daruri mai prețioșe.

Mai în urmă datina acosta se prefacă în drept, de care numai patricii puteau să useze, ér clienții o făceau din datorită, ca în țiua de anul nou să ducă *strena*, darul de anul nou, patricilor.

Împărații mai târziu au pretins dela fiă-care acest dar, ca un fel de mică contribuțiune. Acest obicei vechiu s'a modernizat și cu deosebire în Franca a prins rădăcina mai adencă gratularile de anul nou și cadourile de anul nou sub numele de *étrennes*.

Astăzi deja pretutindenea există toate aceste obiceiuri, atât la noi cât și în alte țeri străine. Numai cât cei mai mulți se mântuesc de acosta îndatorire cu literele a. n. f.

ULTIME SCIRI.

Budapesta 31 Dec. v. Partida lui Apponyi a hotărît să nu ia parte la deșbaterea bugetară.

București, 30 Decemvre v. Ministrul otoman de culte a declarat, că nu poate să confirme pe Antim, cătă vreme patriarhatul ecumenic nu recunoșce alegerea făcută. Patriarhul ecumenic la rîndul său a declarat, că singurul lucru ce poate să facă e să se împotrivescă la cacterisirea lui Antim.

Petre ceri.

Reuniunile femeilor române de ambele confesiuni, din Făgăraș și jur, invită la petrecerea de dans, care va avea loc Duminecă în 24 Ianuarie 1897 st. n. în sala Hotelului „Lauritsch“. Inceputul la 8 ore sêra. Pentru Reuniuni: Ziua Roman, președintă Maria Dan, președintă. Prețul de intrare: 1 fl. de persoană, și 2 fl. 50 cr. de familie peste doi membrii Galeria 1 fl. de persoană. Bilete de intrare se pot căpăta seara la casa începînd dela 6 ore. Venitul curat este destinat în favorul reuniunilor. In paușă se va juca „Călușarul și Bătuta“.

an. Ambele aceste călindare au ca parte de căpetenie șematismul mai mult seu mai puțin esact al clerului și al celorlalte organe bisericose și școlare din dieceșele respective*). Intra doua linie vine apoi partea pentru învățatură și petrecere, intitulată în ambele călindare în oestiune: „partea literară“. In ocea-ce privesc acosta parte, călindarul dela Arad mi-se pare mai succes ca al Archidieceșei, cuprîndînd material mai variat și tot-odată mai acomodat trebuințelor oșitorilor, cari sunt mai ou sêmă preoți și învățatori. In călindarul arădan aflăm piese lucrute mai ou sêmă de învățatori din dieceșă, dintre care unele sunt destul de reușite („Bețival îndreptat“,

*) Intrebuințez expresiunea „mai mult seu mai puțin esact“ în deosebii față de călindarul archidieceșan, unde d. e. la conspectul profesorilor dela școlile medii române din Brașov vîd și acum pe d-l Iosif Maxim introdus ca conducător de studii la școla reală, pe când dînsul s'a retras deja de aprîpe 3 ani de țile din acosta funcțiune, ocupată de present de d-l G. Chelariu. De altă parte nu vîd între profesori pe d-l N. Bogdan, care serveșce deja de vre-o patru ani de țile la aceste școle.

povestire de N. Stefu; „Viața la țera“, o frumoșă schiță de Al. Muntean; „Poașii“, dialog de I. Groșorean; „Capitalul intelectual“, de Romanul; precum și câte-va poesii și anecdote poporale, adunate de asemenea de căți-va învățatori).

Călindarul archidieceșan dela Sibiu, afară de poesia „Dormi în pace“ de Al. Vlahuță, 4 epigrame de R. D. Rosetti și A. C. Cuza, o mică anecdotă și afară de două poesii de G. Coșbuc, publicate însă fără numele autorului, cuprînde o singură piesă, ce e drept, mai mare: nuvela „Flori și burueni“ de Ilarie Chendi. D-l Chendi este un povestitor destul de buu, cunosce foarte bine viața sâtenului nostru din Ardél și are în nuvela sa unele părți frumoșe ca d. e. desorierea satului Osândaia, unde se petrece partea cea mai mare din acțiune, precum și pasagele dela urmă, în care se descrie cununia lui Ion al lui Clopotel ou Florica, fiica lui Lie Largu. Cu toate acestea nuvela tot nu mi se pare succesă. Causa sunt scenele între sublocotenentul Ghiță, fiul perdut al lui Lie Largu, și între Iolanta, lasoiva soție a avocatului Teofil Florea. Aceste scene nu stau în nici o le-

gătură cu acțiunea principală, afară d'ora că arată contrastul între fiul și fiica lui Largu și poate, și între viața dela oraș și cea dela țera. Afară de aceea scena, ca aceea ce se petrec în budoirul dîmnei Iolanta, pare-că nu se prea potriveșce nici cu austeritatea, care se așteptă dela o publicațiune bisericășă, fiă acosta și călindarul nici ou prea cuvioșele fețe, cari au să oțetescă călindarul acosta. — Incă o observare față ou nuvela d-lui Chendi și apoi încheiu cu d-sa și ou călindarul sibiian. Anume d-lui ne spune, că d-șora Adelina, fiica d-nei Iolanta, cânta la pian „Marseilaise“ de Laibach (pag. 119), pe când totă lumea șcie, că „Marseillaise“ este compoșitiia lui Rouget de Lisle... Decât, de!... poate să fiă vre-o prelucrare de un ore-care Laibach.—Cu o pagină mai înainte d-lui ne povestescou, că „un medio discuta ou o domnișă emancipată despre *nevralgie*, care începe a deveni bôlă modernă“. Ori și cine vede că d-l Chendi a voit să vorbescă despre *nervositate* seu *neurastenie*, (slăbiciunea de nervi) care în adevăr este bôlă secolului, pe când *nevralgia* seu durerea de nervi este ou totului tot alt-ceva.

In fine mi se pare cam problematică desorierea Adelinei, tot de pe pagina ou „Marseilaise“, în care se țice: „Era frumoșă Adelina. Din fața ei palidă puteai oști mai puțină ambiția și șumeție“ (decât ce? — căci nici mai înainte nu ni se spune nimic alt-ceva). „Dér gropițele cele fine și ispititoare din obrații ei, zîmbetul cel vecnic dureros din jurul buzelor ei superb incovoiate, focul cel imens de tainic din ochii cei negri, încâlțiau pe cel mai fără inimă bărbat“... Gropițe fine și ispititoare; și ou zîmbet vecnic dureros pare-că nu se prea potriveșce. Ori una, ori alta!

Intr'o privință însă întreoe călindarul sibiian pe fratele său întru Christos dela Arad, anume prin ajustarea sa. Hârta și literele acestui călindar, ou aprîpe ale tuturor publicațiunilor, care es din tipografia archidieceșană din Sibiu, corîșpund tuturor cerințelor tehnicei moderne, pe când călindarul arădan în igestă privință este foarte primitiv.

(Va urma.)

Corpul învățătoresc din Zernesci invitat la balul, ce se va aranja Marți în 7 Ianuarie 1897 în sala edificiului școlar de acolo. Inceputul la 8 ore seara. Prețul intrării la bunăvoință. Venitul curat e destinat pentru fondul bibliotecii școlare.

DIVERSE.

Cel mai mare țiar din lume este fără îndoială „Journal de Commercio” din Brasilia, care acum a intrat în al 75-lea an al existenței sale. Un număr din acest țiar cotidian constă din 32 foi de-o mărime gigantică, având forma țiarului „Times” din Londra. Întraga tipăritură ocupă un spațiu de 17 m. 28 cm. în lățime și 22 m. 72 cm. în lungime. Din cauza mărimei însă, țiarul este foarte incomod pentru cetitori.

O avere într'un pește de mare. — Luna trecută prințul de Monaco, pe bordul vasului „Princesse Alice”, a omorât un pește de mare (cachalot) pe coasta Africii. Prințul înscintă pescarii portughezi din Insulele Azore că peștele va aparține aceluia, care îl va găsi. Pescarii nu regăsiră peștele de cât după cinci-spre-dece zile; el era în o completă stare de putrefacțiune. Numai unul singur dintre ei rămase lângă pește,

sperând să găsească chihlibar cenușiu în corpul peștelui. Chihlibarul acesta, care este un produs prețios, foarte căutat de parfumiști, nu este alt ceva, decât o secrețiune provenind din o bătă de ficat a peștelui cachalot. Portugezul fusese bine inspirat: peștele avea intestinale pline de chihlibar cenușiu. Cu recolta lui pescarul s'a dus la Paris, unde a vândut numai jumătate din ea cu 100,000 lei.

Literatură.

Călimdarul Plugarului pe anul 1897 este cel mai mare și cel mai efin între călimdarele românești apărute până acum. Conține 11 cote de tipar. Numai partea literară și economică conține vre-o 80 pagini format mare și tipar compres garmond. În text se află și câte-va ilustrațiuni frumoase. Un exemplar costă numai 25 cr. De vânzare la Tipografia „A. Mureșianu” în Brașov.

Din interesantele Memorii din 1848/49, scrise de regretatul prefect de Legiune **Vasile Moldovan**, se mai află de vânzare câteva exemplare la administrația țiarului nostru, la librăria N. Ciurcu în Brașov și la d-nul **Traian H. Pop** proprietar în Bozias (p. u. D. Szt.-Márton). Un ex-

plar costă 50 cr. plus 5 cr. porto; pentru România 1 franc 50 bani. Doritorii de-a avea această prețioasă scriere istorică să grăbescă a și-o procura până mai au de unde.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.
Din 11 Ianuarie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de corone ung. 4%	99.70
Imp. oăil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.10
Imp. oăil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.40
Oblig. oăil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.66
Bonuri rurale croate-slavone.	97.40
Imp. ung. cu premii	152.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	102.—
Renta de aur austr.	128.—
Losuri din 1860	145.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	957.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	414.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.—
Napoleonor	9.52
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	119.80 1/2
Paris vista	47.50

Rente de corone austr. 4%	100.90
Note italiene	45.40

Cursul pietei Brașov.
Din 12 Ianuarie 1897.

Bancnote rom. Camp.	9.45	Vând.	9.48
Argint român. Camp.	9.42	Vând.	9.45
Napoleon-d'ori Camp.	9.48	Vând.	9.51
Galbeni Camp.	5.60	Vând.	5.65
Ruble rusești Camp.	126.—	Vând.	—
Mărci germane Camp.	—	Vând.	—
Lire turcoesci Camp.	—	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.70	Vând.	101.75

CONCURS.
La institutul de credit și de economii „Silvania” se deschide concurs pentru un post de practicant dotat cu 360 fl. plată anuală.
Competenții la acel post, — rugărilor ajustate cu absolutoriul de școlile comerciale și cu atestat despre serviciul eventual de pân' acum, au a le trimite subscrisei direcțiuni până la 1 Februarie a. c. st. n.
Șimleu, la 9 Ianuarie 1897.
Direcțiunea institutului „Silvania”.
1157,1—1.

Pilulele pentru Curățirea Sângelui
mai înainte numit „PILULE UNIVERSALE” ale lui
I. P S E R H O F E R

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deoarece în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hâmorhoide (vina de aur) și o. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din această, precum: gălbinare, dureri de cap nervoase ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrează așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte fotosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel” a lui **I. Pserhofer** Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. trimițându-se francat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusiv francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de un sul nu se pôte espeda.

N. B. În urma lăptirii lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „**Pilule purificătoare de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer**, și cari pörtă pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură în coloro roșă.

Dintre nenumăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lasăm să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuintat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a mi trimite éráși 15 suluri din escelentele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă aduc mulțămirile mele pentru efectul de minune al pilurilor D-tale.
Cudistinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D-v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă recisem în patul de leusiă ast-fel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur deja mortă, decât nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu să vă binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor face de tot sănătoasă, așa pământ a folosit și altora.
Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani îți exprim cea mai căldurosă mulțămire. Dânsa a suferit 5 ani de catar la stomac cronic și de apă. Vięta i era un chin și se credea deja de perdată. Prin întemplantare a oăpatat o

Francu se efectuează acele comande numai dacă se trimite mai înainte și resp. porto postal, în cazul acesta spesele sunt cu mult mai eține, decât la trimiteri cu rambursă.
Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer**, și cari pörtă pe capacul fiă-cărei cutii tot aceeași iscălitură în coloro roșă.

Sus amintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistul **I. von Török, Königsgasse 2.**

cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuintare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rógă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositore și escelente. Nu pot intrelăsa fără ca să Vă exprim recunoștința mea în privința valorii acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va pută tuturor suferinților. Vă autorizez, ca această a mea mulțămită să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelor D-v. pilule am să mulțămesc, că am scăpat de o suferința de stomac, care mă chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă niciodată și exprim prin această mulțămirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwickl.**

Liquor Bernhardiner din plante de Alpi, de **W. O. Bernhard** în Bregenz, în contra tuturor greutăților de stomac.
O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr.

Alifă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șira spinării, junghiuři, ischias, migrenă, dureri nervoase de dinți, dureri de cap, junghiuři la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul balsam englezesc, o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiă 35 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein ou sêu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsam contra degenerărei de **I. Pserhofer**, de mulți ani recunoscută ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degenerătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor foarte învechite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Stoll, Kolapraparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de stomac și la bôle de nervi.

Kola-Elixir sêu Vin un litru 3 fl. Un jumătate litru 1 fl. 60 cr. Un pătrar de litru 85 cr.

Balsam în contra gușilor mijloc probat în contra umflăturii la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viețta, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuirii rele, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacoane 2 fl.

Prafuri în contra asudărei piciorilor. Acest praf delătură asudatul piciorilor și mirosul neplăcut, conservă încălțăminte și este probat ca nesticăcios.
Prețul unei cutii 50 cr., cu trimitere francată 75 cr.

Sucul - Spitzweggerich, un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlute dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer**, de un lung șir de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului.
Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

Plastru - universal, de prof. **Stuedel**, la rane din lovitură și impuns, la tot felul de bube rele și la umflături învechite, ce se sparg periodic la picioro la deget, la rânile și aprinderile de țipe și la multe alte suferințe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **A. W. Bullrich.** Un medicament de casă escelent în contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, precum: durere de cap, amețelă, oârcei la stomach, acrăla în gât, suferințe hâmoroidale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Mia-Poco, medicament escelent contra durerii de cap, de măsele, reumatism etc. 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tôte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anuțate prin tôte țiarele austro-ungare și la cas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte, comande mai mari și cu rambursă a prețului.

I. P S E R H O F E R, farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.